

Zlatko Dukić, književnik i novinar

Doživljavanje fotografije

(Riječ na otvaranju samostalne izložbe fotografija Branka Pejakovića iz Prnjavora -u Galeriji Foto-kino kluba Tuzla, u četvrtak, 17.5. 2012. u 19 sati)

Birane riječi, koje se podrazumijevaju u ovakvim prilikama, u slučaju prigodne besjede uz samostalnu izložbu umjetničke fotografije Branka Pejakovića iz Prnjavora-a ne moraju se birati. One dolaze same.

Naravno da su fotografije, koje su pred nama, događaj. To se i ne mora reći. To se odmah vidi i to se odmah zna.

No, on što se ne vidi odmah i što se sa zna malo kasnije - jeste potreba da se podsjetimo na to kako je moguće pristupiti umjetničkoj fotografiji, umjetničkoj slici, izložbi skulptura uopšte nečem što se izlaže i nudi publici na ocjenu, nakon vizuelnog i, uopšte, čulnog opserviranja.

Dva su osnovna načina: (1) izložba se gleda i razgleda, svidi se, bude aplauze i dragosti i (2) izložba se doživi, ono što se izlaže uđe u posmatrača, natjera ga na to da se pretvori u dio izloženog i s njim se identifikuje.

E meni se čini da su fotografije Branka Pejakovića dušu dale za to da budu ne I samo pogledane i razgledane, već - i d o ž i v l j e n e. Dojmljivo je sve ono što sam u katalogima pročitao u vidu stručnog mišljenja o ovim fotografijama. Ima tu lijepih riječi, kvalifikovanih stavova, čak ima i onoga što se i ne razumije na prvi pogled... Ali, ono što svi možemo i moramo razumjeti, to je ova moja teza - da doživimo fotografije Branka Pejakovića.

Pa ću, da ne pričam uprazno, to pokušati ilustrovati, sugerišući vam da, dok govorim - provjeravate to što kazujem na izloženim fotografijama.

Dakle, evo nekih od argumenata za moju tezu o doživljaju umjetnosti fotografije.

Ciklus "Pauci". Nisu izloženi svi Brankovi radovi iz ovog ciklusa, ali i ovi - sve govore. U svom, očito omiljenom tematskom zdencu -portret, priroda, živa bića, krajolici, itd. - Branko je blizak i paucima. Zna koja je to umjetnička dubina, zna koje je majstorstvo napraviti kompoziciju, utvrditi strukturu, sugerisati cjelinu.

Ili, dalje, fotografije "Ljubić i" i "Ljubić 2". Pogledajte koliko je bogatstva, koliko sadržaja, boja, kontrasta na ovim fotografijama. Kad se malo nad njima zamislite, nametne vam se utisak da biste ih mogli dugo, dugo gledati i o njima razmišljati. Pa vam se, u neko doba, učini da vas u se usisavaju, da hoće da budete njihov dio, da živite i doživite sebe u njima.

Nešto slično bi se moglo reći za kvartet-ciklus "Gobi". Nastale u različitim godišnjim dobima, a na istom mjestu, ove fotografije, zapravo, nude sugestiju doživljaja prirode - koji je primarno autorov urotnički, ali potencijalno i doživljaj svakog od nas, ljubitelja umjetnosti. Fotografske, posebno. Pa vam se, u jednom trenutku, učiniti da ste unutar svake

od četiri fotografije "Gobija", jer jedino tako možete biti prirodni, dio prirodne cjeline i osjećati se kompletnim.

Konačno, u gotovo nasumce izabranim ilustracijama za tezu koju sugerišem, vidim fotografije "Pad" i "Žed". Glavni junaci ovih fotografija su - listovi. U prvom slučaju, lišće pada, u drugom - list je na vodi, žedan je. Simbolika ovih foto-priča prevazilazi okvir samo ponuđenih motiva i ilustrativnosti kompozicije. Ona djeluje snažno simbolično, inspirativno, tjera na razmišljanje i, čak, samokomponovanje neke nove, svakom od nas manje-više svojstvene individualne vizure prevođenja značenja fotografije na jezik, koji najbolje razumijemo i koji nam je najbliži.

U svakom slučaju, a da se ne pretjera s pričom, najbolje je ovo doživljavanje umjetničke fotografije - pretvoriti u pažljivo razgledanje-doživljaj dijela onoga što je plod umjetničkog shvatanja, rada i stvaranja Branka Pejakovića.

Iako se samo jednim gledanjem i samo jednim vizuelnim inventurisanjem ovoga što je ponuđeno, možda ne može odmah steći kompletna, cjelovita slika, mislim da je i ovo što sam rekao i ovo što vidimo - dovoljno za potvrdu ponuđenog stava: ova izložba i ovaj autor priredili su nam rijetko kompletno i ugodno zadovoljstvo doživljavanja umjetničke fotografije, nesvakidašnje i, zato, vrijedno i dragocjeno.

Što još većim čini moju radost, zato što sam u prilici da proglasim otvorenom samostalnu tuzlansku izložbu fotografija Branka Pejakovića.

Tuzla, 16. 5. 2012.